

«Ikke premiering for overvintring»

**UTSTILLINGSMANUS
OG ARKIVREFERANSE**

«Takk kjære fiende»

Sakte men sikkert glir båten fra land,
nu slepp vi lukta av bål og av brann.
Fienden holdt det han lovte.

Husan va dårlig dem va kanskje det,
egentlig best åsså rive dem ned.
Gratis og greit fikk vi gjort det,
nu e dem endelig borte!

Minna og bilda og bøker og brev,
ting som vi laga og ting som vi skrev,
det får vi heller la fare.

Alt vi har laga og alt vi har skapt,
det er for evig og alltid gådd tapt,
men mye av det skulle hives,
og med ondt skal det onde fordrives.

Takk kjære fiende takk det var flott,
vi skjønner nok at du mente det godt
og berge oss unna en fare.

Tåran som randt sku du ikke få se,
men sku du se dem så vit bare det:
Tåran dem feller vi bare,
fordi at du tok oss i vare.

Tekstforfatter og komponist, Ivar Thommasen, Porsanger

Til befolkning

En liten klynge innenfor de
 Dette har tvunget oss til å tre
 som hjelp, men videre er det
 sjonen å rømme Nord-Norge,
 sin hensynsløse opptreden mot
 oppnå sine krigerske og politi
 Derfor må det ikke finnes noe
 hjelpe fienden.

**Med disse tiltak, som tjene
 ningen tatt muligheten til
 for befolkningen å evakuere
 under beskyttelsen av den**

På grunn av dette erklærer
 den av den norske administras
 som står til disposisjon.

I egen interesse må også al

Av særlig viktighet til en k
 fulle utnyttelsen av skøytetor
 som forsøker å unndra seg de
 anstalter som f. eks. besky

**Den som ikke følger den
 sine pårørende selvforskyld
 derved at han står uten hu**

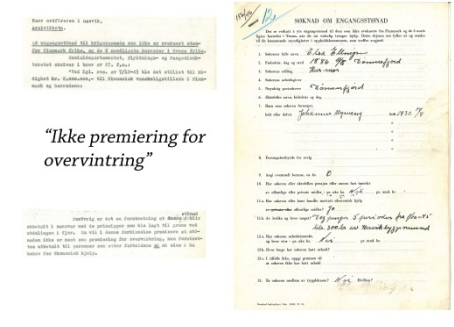
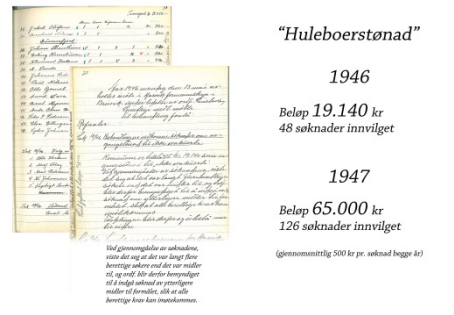
Terboven
 Reichskommissar für die besetzten
 norwegischen Gebiete

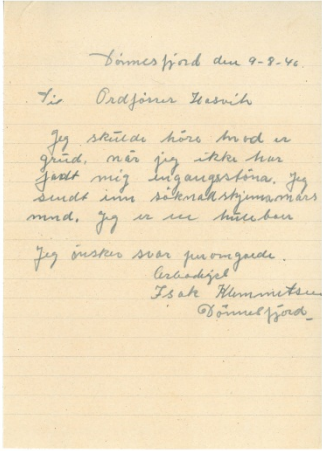
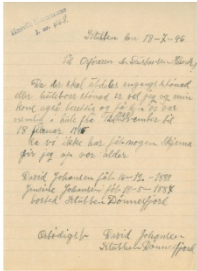

Oppropet fra Terboven til befolkningen.

**Dette oppropet ble slått opp på offentlige steder.
 Finnmarkingene hadde motsatt seg frivillig evakuering og
 tyskerne gikk for tvangsevakuering av befolkningen.**

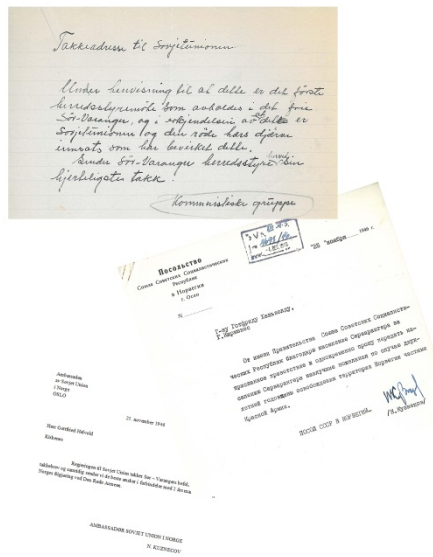
I en tale fra forsvarsjefen, Kronprins Olav, ble
 det understreket:

”Adlyd ikke fiendens evakueringsordre. Stikk dere bort når
 tvangsevakueringa er forestående. Gjem dere på sikre
 steder.”

2		<p>Tvangsevakueringa: ”Med komaga på føten, melkespannet i handa og resten av eiendelene bærende, forlater en eldre kone og hennes barnebarn Repparfjord. [...]”</p> <p>Bilde og tekstinfo: ”De brente våre hjem s.190”, Nord-Troms museum.</p>
3		<p>Evakuerte på kaia i Tromsø. Evakueringskontoret var i Tromsø. Folk spør seg: Hvor skal vi?</p> <p>Bildeinfo: ”De brente våre hjem”, Nord-Troms museum. Bildet er tatt av en tysk krigsfotograf.</p>
4		<p>Artikkel om evakueringsbåtene. Mange fikk sin første sjøreise under evakueringen. Båtene ble rekvirert av tyskerne til transporten av de evakuerte.</p> <p>(Rekvirere: kreve at noe stilles til rådighet)</p> <p>Arkivreferansen: Finnmarken onsdag 3. mars 2010</p>
5		<p>Til venstre: utdrag fra instruks fra fylkesmannen i Finnmark til kommunestyrene. De ikke-evakuerte/ huleboerne skulle ikke ”belønnes” for at de ble igjen.</p> <p>Til høyre: søknadsskjema.</p> <p>Arkivreferanse: Hasvik kommune formannskapet – saksarkiv Arkivkode: 3E - engangsstønad</p>
6		<p>Kommunestyremøte behandlet de innkomne søknadene.</p> <p>Arkivreferanse: Hasvik kommune –kommunestyremøte, protokoll Møtebok 1945 - 1948</p>

<p>7</p>	<p style="text-align: center;">“Jeg er en huleboer”</p> 	<p>Brev fra Isak Klemmetsen til ordføreren i Hasvik. Han søker om engangsstønad i 1946.</p> <p>Dønnesfjord den 9-8-46</p> <p>Til Ordfører Hasvik</p> <p>Jeg skulle høre hva er grud, når jeg ikke har fadt mig engangsstøna. Jeg sendt inn søknadsskjema mars mnd. Jeg er en huleboer</p> <p>Jeg ønsker svar pr omgaede. Ærbødigst Isak Klemmetsen Dønnesfjord.</p> <p>Arkivreferanse: Hasvik kommune, formannskap – saksarkiv Arkivkode: 3F – engangsstønad, huleboere</p>
<p>9</p>	 <p>Hasvik kommune, nr. 468 Klubben den 18.07.46 Til ordføreren A. Gustavsen, Hasvik.</p> <p>Da det skal utdeles engangsstønad eller huleboar stønad er vel jeg og min kone også berettiget og få den vi var nemlig i hule fra 12 november 1944 til 18 februar 1945</p> <p>Da vi ikke har fått nogen skjema gir jeg opp vor alder</p> <p>David Johansen født 16.12.1889 Jemine Johansen født 18.05.1887 Bosted Klubben Dønnesfjord</p> <p>Ærbødigst David Johansen Klubben Dønnesfjord</p> 	<p>Søknad til Hasvik kommune om engangsstønad.</p> <p>Arkivreferanse: Hasvik kommune, formannskap – saksarkiv Arkivkode: 3D – stønad for evakuerte</p> <p>Bildeinfo: ”De brente våre hjem”, Nord-Troms museum. Utenfor huleinngangen på Skorpa.</p>
<p>9</p>		<p>Frigjøringa 1944. Sør-Varanger var det første området i Norge som ble befridd, 24.oktober 1944. Over 2.000 mennesker hadde oppholdt seg i tunnelen i Bjørnevatn. Stor var gleden da de første 6 russiske soldater kom inn i tunnelen klokka to om natta den 25. oktober 1944 og kunne fortelle at området var befridd. Folk gledet seg og sang både ”Ja, vi elsker” og ”Internasjonalen.”</p> <p>Foto: Den røde armé.</p>

Takkebrevet til russerne

Sør-Varanger kommune sendte takkebrev til de tyskerne betegnet som "fiender".
 "Den røde hærs djerre innsats" har bidratt til at det første herrestyremøte kan avholdes i et fritt Sør-Varanger skrev Sør-Varanger herrestyre.

Arkivreferanse:

Sør-Varanger kommune, formannskap – saksarkiv.

Arkivkode: XVI A.3 – russiske myndigheter